

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ పంచసప్తతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచసప్తతితమః సర్గః ॥

లంకాయా దహనం రక్షసాం వానరాణాం చ ఘోరం యుద్ధం

తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః సుగ్రీవో వానరేశ్వరః |
అర్ఘ్యం విజ్ఞాపయంశ్చాపి హనూమంతమిదం వచః || 6.75.1 ||

యతో హతః కుంభకర్ణః కుమారాశ్చ నిషూదితాః |
నేదానీముపనిర్హారం రావణో దాతుమర్హతి || 6.75.2 ||

యే యే మహాబలాః సంతి లఘువశ్చ ప్లవంగమాః |
లంకామభిపతంత్యాశు గృహ్యోల్కాః ప్లవగర్షభాః || 6.75.3 ||

తతోఽస్తం గత ఆదిత్యే రౌద్రే తస్మిన్ నిశాముఖే |
లంకామభిముఖాః సోల్కా జగ్ముస్తే ప్లవగర్షభాః || 6.75.4 ||

ఉల్కాహస్తైర్హరిగణైః సర్వతః సమభిద్రుతాః |
ఆరక్షస్థా విరూపాక్షాః సహసా విప్రదుద్రువుః || 6.75.5 ||

గోపురాట్టప్రతోలీషు చర్యాసు వివిధాసు చ |
ప్రాసాదేషు చ సంహృష్టాః సస్పృజస్తే హుతాశనం || 6.75.6 ||

తేషాం గృహసహస్రాణి దదాహ హుతభుక్ తదా |
ప్రాసాదాః పర్వతాకారాః పతంతి ధరణీతలే || 6.75.7 ||

అగురుర్దహ్యతే తత్ర పరం చైవ సుచందనం |
మౌక్తికా మణయః స్నిగ్ధా వజ్రం చాపి ప్రవాలకం || 6.75.8 ||

క్షౌమం చ దహ్యతే తత్ర కౌశేయం చాపి శోభనం |
ఆవికం వివిధం చౌర్ణం కాంచనం భాండమాయుధం || 6.75.9 ||

నానావికృతసంస్థానం వాజిభాండపరిచ్ఛదం |
గజచ్చైవేయకక్ష్యాశ్చ రథభాండాంశ్చ సంస్కృతాన్ || 6.75.10 ||

తనుత్రాణి చ యోధానాం హస్త్యశ్వానాం చ వర్మ చ |
ఖడ్గా ధనూంషి జ్యూబాణాస్తోమరాంకుశశక్తయః || 6.75.11 ||

రోమజం వాలజం చర్మ వ్యాఘ్రజం చాండజం బహు |
ముక్తామణివిచిత్రాంశ్చ ప్రాసాదాంశ్చ సమంతతః || 6.75.12 ||

వివిధానస్త్రసంఘాతానగ్నిర్దహతి తత్ర వై |
నానావిధాన్ గృహాంశ్చిత్రాన్ దదాహ హుతభుక్ తదా || 6.75.13 ||

ఆవాసాన్ రాక్షసానాం చ సర్వేషాం గృహగృథ్నునాం |
హేమచిత్రతనుత్రాణాం స్రగ్భాండాంబరధారిణాం || 6.75.14 ||

సీధుపానచలాక్షాణాం మదవిహ్వలగామినాం |
కాంతాలంబితవస్త్రాణాం శత్రుసంజాతమన్యునాం || 6.75.15 ||

గదాశూలాసిహస్తానాం ఖాదతాం పిబతామపి |
శయనేషు మహార్హేషు ప్రసుప్తానాం ప్రీయైః సహ || 6.75.16 ||

త్రస్తానాం గచ్ఛతాం తూర్ణం పుత్రానాదాయ సర్వతః |
తేషాం శతసహస్రాణి తదా లంకానివాసినాం || 6.75.17 ||

అదహత్ పావకస్తత్ర జజ్వాల చ పునః పునః |
సారవంతి మహార్హాణి గంభీరగుణవంతి చ || 6.75.18 ||

హేమచంద్రార్ధచంద్రాణి చంద్రశాలోన్నతాని చ |
తత్ర చిత్రగవాక్షాణి సాధిష్ఠానాని సర్వశః || 6.75.19 ||

మణివిద్రుమచిత్రాణి స్పృశంతీవ దివాకరం |
క్రౌంచబర్హిణవీణానాం భూషణానాం చ నిఃస్వనైః || 6.75.20 ||

నాదితాన్యచలాభాని వేశ్మాన్యగ్నిర్దదాహ సః |
జ్వలనేన పరీతాని తోరణాని చకాశిరే || 6.75.21 ||

విద్యుద్భిరివ నద్ధాని మేఘజాలాని ఘర్మగే |
జ్వలనేన పరీతాని గృహాణి ప్రచకాశిరే || 6.75.22 ||

దావాగ్నిదీప్తాని యథా శిఖరాణి మహాగిరేః |
విమానేషు ప్రసుప్తాశ్చ దహ్యామానా వరాంగనాః || 6.75.23 ||

త్యక్తాభరణసంయోగా హాహేత్యుచ్చైర్విచుక్రుశుః |
తత్ర చాగ్నిపరీతాని నిపేతుర్భవనాన్యపి || 6.75.24 ||

వజ్రివజ్రహతానీవ శిఖరాణి మహాగిరేః |
తాని నిర్దహ్యామానాని దూరతః ప్రచకాశిరే || 6.75.25 ||

హిమవచ్ఛిఖరాణీవ దహ్యామానాని సర్వశః |
హార్యాగ్నేర్దహ్యామానైశ్చ జ్వాలాప్రజ్వలితైరపి || 6.75.26 ||

రాత్రౌ సా దృశ్యతే లంకా పుష్పితైరివ కింశుకైః |
హస్త్యధ్యక్షైర్గజైర్ముక్తైర్ముక్తైశ్చ తురగైరపి |
బభూవ లంకా లోకాంతే భ్రాంతగ్రాహ ఇవార్ణవః || 6.75.27 ||

అశ్వం ముక్తం గజో దృష్ట్వా క్వచిద్ భీతోఽపసర్పతి |
భీతో భీతం గజం దృష్ట్వా క్వచిదశ్వో నివర్తతే || 6.75.28 ||

లంకాయాం దహ్యామానాయాం శుశుభే చ మహోదధిః |
ఛాయాసంసక్తసలిలో లోహితోద ఇవార్ణవః || 6.75.29 ||

సా బభూవ ముహూర్తేన హరిభిర్ద్దిపితా పురీ |
లోకస్యాస్య క్షయే ఘోరే ప్రదీప్తేవ వసుంధరా || 6.75.30 ||

నారీజనస్య ధూమేన వ్యాప్తస్యోఽచైర్వివేదుషః |
స్వనో జ్వలనతప్తస్య శుశ్రువే శతయోజనం || 6.75.31 ||

ప్రదగ్ధకాయానపరాన్ రాక్షసాన్ నిర్గతాన్ బహిః |
సహసా హ్యత్యతంతి స్మ హారయోఽథ యుయుత్సవః || 6.75.32 ||

ఉద్దుష్టం వానరాణాం చ రాక్షసానాం చ నిఃస్వనం |
దిశో దశ సముద్రం చ పృథివీం చ వ్యనాదయత్ || 6.75.33 ||

విశల్యో చ మహాత్మానౌ తావుభౌ రామలక్ష్మణౌ |
అసంభ్రాంతౌ జగృహతుస్తే ఉభే ధనుషీ వరే || 6.75.34 ||

తతో విస్ఫారయామాస రామశ్చ ధనురుత్తమం |
బభూవ తుములః శబ్దో రాక్షసానాం భయావహః || 6.75.35 ||

అశోభత తదా రామో ధనుర్విస్ఫారయన్ మహత్ |
భగవానివ సంక్రుద్ధో భవో వేదమయం ధనుః || 6.75.36 ||

ఉద్దుష్టం వానరాణాం చ రాక్షసానాం చ నిఃస్వనం |
జ్యౌశబ్దస్తావుభౌ శబ్దావతి రామస్య శుశ్రువే || 6.75.37 ||

వానరోద్దుష్టఘోషశ్చ రాక్షసానాం చ నిఃస్వనః |
జ్యౌశబ్దశ్చాపి రామస్య త్రయం వ్యాప దిశో దశ || 6.75.38 ||

తస్య కార్ముకనిర్ముక్తైః శరైస్తత్పురగోపురం |
కైలాసశృంగప్రతిమం వికీర్ణమభవద్ భువి || 6.75.39 ||

తతో రామశరాన్ దృష్ట్వా విమానేషు గృహేషు చ |
సన్నాహో రాక్షసేంద్రాణాం తుములః సమపద్యత || 6.75.40 ||

తేషాం సన్నహ్యమానానాం సింహనాదం చ కుర్వతాం |
శర్వరీ రాక్షసేంద్రాణాం రౌద్రీవ సమపద్యత || 6.75.41 ||

ఆదిష్టా వానరేంద్రాస్తే సుగ్రీవేణ మహాత్మనా |
ఆసన్నం ద్వారమాసాద్య యుధ్యధ్వం చ ప్లవంగమాః || 6.75.42 ||

యశ్చ వో వితథం కుర్యాత్ తత్ర తత్రాప్యపస్థితః |
స హంతవ్యోఽభిసంప్లత్య రాజశాసనదూషకః || 6.75.43 ||

తేషు వానరముఖ్యేషు దీప్తోలోజ్వలపాణిషు |
స్థితేషు ద్వారమాశ్రిత్య రావణం క్రోధ ఆవిశత్ || 6.75.44 ||

తస్య జృంభితవిక్షేపాద్ వ్యామిశ్రా వై దిశో దశ |
రూపవానివ రుద్రస్య మన్యుర్గాత్రేష్వదృశ్యత || 6.75.45 ||

స కుంభం చ నికుంభం చ కుంభకర్ణాత్మజావుభౌ |
ప్రేషయామాస సంక్రుద్ధో రాక్షసైర్బహుభిః సహ || 6.75.46 ||

యూపాక్షః శోణితాక్షశ్చ ప్రజంఘః కంపనస్తథా |
నిర్యయుః కౌంభకర్ణిభ్యాం సహ రావణశాసనాత్ || 6.75.47 ||

శశాస చైవ తాన్ సర్వాన్ రాక్షసాన్ స మహాబలాన్ |
రాక్షసా గచ్ఛతాద్వైవ సింహనాదం చ నాదయన్ || 6.75.48 ||

తతస్తు చోదితాస్తేన రాక్షసా జ్వలితాయుధాః |
లంకాయా నిర్యయుర్వీరాః ప్రణదంతః పునః పునః || 6.75.49 ||

రక్షసాం భూషణస్థాభిర్భాభిః స్వాభిశ్చ సర్వశః |
చక్రుస్తే సప్రభం వ్యోమ హరయశ్చాగ్నిభిః సహ || 6.75.50 ||

తత్ర తారాధిపస్యాభా తారాణాం భా తద్దైవ చ |
తయోరాభరణాభా చ జ్వలితా ద్యామభాసయత్ || 6.75.51 ||

చంద్రాభా భూషణాభా చ గ్రహాణాం జ్వలతాం చ భా |
హారిరాక్షససైన్యాని భ్రాజయామాస సర్వతః || 6.75.52 ||

తత్ర చార్థప్రదీప్తానాం గృహాణాం సాగరః పునః |
భాభిః సంసక్తసలిలశ్చలోర్మిః శుశుభేఽధికం || 6.75.53 ||

పతాకాధ్వజసంయుక్తముత్తమాసిపరశ్వధం |
భీమాశ్వరథమాతంగం నానాపత్తిసమాకులం || 6.75.54 ||

దీప్తశూలగదాఖడ్గప్రాసతోమరకార్ముకం |
తద్ రాక్షసబలం భీమం ఘోరవిక్రమపౌరుషం || 6.75.55 ||

దదృశే జ్వలితప్రాసం కింకిణీశతనాదితం |
హేమజాలాచితభుజం వ్యావేష్టితపరశ్వధం || 6.75.56 ||

వ్యాఘూర్ణితమహాశస్త్రం బాణసంసక్తకార్ముకం |
గంధమాల్యమధూత్సేకసమ్మోదితమహానిలం || 6.75.57 ||

ఘోరం శూరజనాకీర్ణం మహాంబుధరనిఃస్వనం |
తద్ దృష్ట్వా బలమాయాతం రాక్షసానాం దురాసదం || 6.75.58 ||

సంచచాల ప్లవంగానాం బలముచ్చైర్ననాద చ |
జవేనాప్లుత్య చ పునస్తద్ బలం రక్షసాం మహత్ || 6.75.59 ||

అభ్యయాత్ ప్రత్యరిబలం పతంగా ఇవ పావకం |
తేషాం భుజపరామర్శవ్యామృష్టపరిఘాశని || 6.75.60 ||

రాక్షసానాం బలం శ్రేష్ఠం భూయః పరమశోభత |
తత్రోన్మతా ఇవోత్పేతుర్ధరయోఽథ యుయుత్సవః || 6.75.61 ||

తరుశైలైరభిఘ్నంతో ముష్టిభిశ్చ నిశాచరాన్ |
తథైవాపతతాం తేషాం హరీణాం నిశితైః శరైః || 6.75.62 ||

శిరాంసి సహసా జప్రూ రాక్షసా భీమవిక్రమాః |
దశనైర్హతకర్ణాశ్చ ముష్టిభిర్భిన్నమస్తకాః |
శిలాప్రహారభగ్నాంగా విచేరుస్తత్ర రాక్షసాః || 6.75.63 ||

తథైవాప్యపరే తేషాం కపీనామసిభిః శితైః |
ప్రవరానభితో జఘ్నుర్ఘోరరూపా నిశాచరాః || 6.75.64 ||

ఘ్నంతమన్యం జఘానాన్యః పాతయంతమపాతయత్ |
గర్హమాణం జగర్హాన్యో దశంతమపరోఽదశత్ || 6.75.65 ||

దేహీత్యన్యో దదాత్యన్యో దదామీత్యపరః పునః |
కిం క్లేశయసి తిష్ఠేతి తత్రాన్యోన్యం బభాషిరే || 6.75.66 ||

విప్రలంభితశస్త్రం చ విముక్తకవచాయుధం |
సముద్యతమహాప్రాసం ముష్టిశూలాసికుంతలం || 6.75.67 ||

ప్రావర్తత మహారౌద్రం యుద్ధం వానరరక్షసాం |
వానరాన్ దశ సప్తేతి రాక్షసా జఘ్నురాహవే || 6.75.68 ||

రాక్షసాన్ దశ సప్తేతి వానరాశ్చాభ్యపాతయన్ |
విప్రలంభితవస్త్రం చ విముక్తకవచధ్వజం |
బలం రాక్షసమాలంబ్య వానరాః పర్యవారయన్ || 6.75.69 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచసప్తతితమః సర్గః ||